

**КЛІНІКО-ІМУНОЛОГІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ КУОРТУ
МОРШИН В КОМПЛЕКСНІЙ ТЕРАПІЇ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ
У ХВОРИХ З ХРОНІЧНИМ ГАСТРИТОМ****Національний медичний університет ім. Данила Галицького (м. Львів)****catherinem@ukr.net**

Дана робота виконана згідно з планом науково-дослідної роботи кафедри терапевтичної стоматології факультету післядипломної освіти Львівського Національного медичного університету ім. Данила Галицького «Екологія та пародонт. Взаємозв'язок захворювань пародонту з загальносоматичною патологією. Дисфункції скронево-нижньощелепового суглобу», № державної реєстрації 0114U000112; ІН. 30.000.004.15.

Вступ. Згідно сучасних знань, генералізований пародонтит – це багатофакторне захворювання, у якому важлива роль належить порушенням імунологічної реактивності як на тканинному, так і на клітинному рівнях [1,4,5,8]. На частоту і клінічний перебіг дистрофічно-запальних захворювань пародонта значно впливають соматичні захворювання, насамперед ті, що супроводжуються значним зниженням загальної реактивності організму. До таких належать захворювання шлунково-кишкового тракту. Досліджено, що дистрофічно-запальні захворювання пародонта у таких хворих мають своєрідний перебіг і характеризуються значною резистентністю до загальноприйнятих методів лікування [2,5,6].

Ефективним засобом природного походження, що давно застосовується для лікування захворювань шлунково-кишкового тракту, є мінеральна вода курорту Моршин. Завдяки унікальному мінеральному складу моршинська мінеральна вода при внутрішньому застосуванні має виражену протизапальну, бактерицидну та системну імуномодулюючу дію [3,7].

Метою даного дослідження стало вивчення можливості місцевої імунокорекції порожнини рота при застосуванні у комплексному лікуванні хворих на ГП моршинської мінеральної води та ропи джерела № 6.

Об'єкт і методи дослідження. Об'єктом дослідження стали 30 хворих віком 18-40 років, які перебували на санаторно-курортному лікуванні (курорт Моршин) з приводу хронічного гастриту. Групу контролю склали 15 пацієнтів без соматичних захворювань.

Діагностику генералізованого пародонтиту проводили згідно із загальноприйнятими клінічними критеріями та даними параклінічних методів обстеження. Діагноз встановлювали за класифікацією М. Ф. Данилевського.

Стан місцевої резистентності порожнини рота оцінювали за вмістом у ротовій рідині імуноглобулінів А та G, який визначали методом радіальної імунодифузії в

агарі за Mancini et al. [9]. Для порівняння результатів дослідження також проведено у 15 осіб з інтактним пародонтом.

Лікування хворих проводили комплексно. Загальне лікування (у тому числі призначення дози і режиму приймання мінеральної води) проводив лікар-гастроентеролог. Місцеве лікування в обох групах проводили за загальноприйнятим методом (зняття зубних відкладень; усунення травматичної оклюзії; закритий кюретаж при глибині пародонтальних кишень до 3,5 мм). В основній групі усунення зубних відкладень проводили у супроводі зрошень мінеральною ропою у пропорції 50 мл ропи на 1 мл води. Проводили аплікації та інсталяції пародонтальних кишень таким же розчином ропи на 10-15 хвилин. Хворим основної групи також призначали гідромасаж ясен мінеральною водою та електрофорез ропою мінеральної води (тривалість процедури 10 хв, курс лікування - 10 процедур). У групі контролю застосовували загальноновживані антисептичні та протизапальні засоби. Для впливу на місцевий імунітет призначали імунорегулятор місцевої дії Лізобакт.

Ефективність проведеного лікування оцінювали порівнянням клініко-імунологічних показників до і після лікування.

Результати досліджень та їх обговорення. При використанні у комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту мінеральної води та ропи джерела № 6 курорту Моршин у пацієнтів основної групи уже через 1-2 відвідування зменшувалася кровоточивість ясен, зникало відчуття важкості і болючості ясен. Запальні явища у тканинах пародонту практично повністю зникали після 3-4 лікувальних сеансів. У хворих групи контролю зниження активності запальних явищ у тканинах пародонту відбувалося практично у ті ж терміни, що і в основній групі.

Клінічні результати лікування підтверджувалися позитивною динамікою індексів стану тканин пародонту, гігієни порожнини рота та рівня досліджуваних імуноглобулінів у обох груп спостереження.

Розвиток запального процесу у пародонті хворих на генералізований пародонтит супроводжувався розбалансуванням рівня досліджуваних імуноглобулінів у ротовій рідині. Аналіз параметрів гуморального місцевого імунітету залежно від ступеня розвитку генералізованого пародонтиту дозволив виявити статистично значиме зниження рівня sIgA, який вважають

достовірним критерієм ефективності місцевого спеціального захисту порожнини рота, уже при першому ступені захворювання: $0,28 \pm 0,01$ г/л при $0,54 \pm 0,02$ г/л у осіб зі здоровим пародонтом ($p \geq 0,001$). При ГП II ступеня спостережено підвищення вмісту sIgA у 1,2 раза стосовно значення при ГП I ступеня, яке, однак не перевищувало значення контролю ($0,34 \pm 0,02$ г/л). На тлі зниження sIgA у хворих на ГП I і II ступенів спостерігалось зростання діapedованого із сироватки крові IgG, який, очевидно, виконує компенсаторну функцію на початкових ступенях захворювання, відповідно на 20,0% і 25,71% від показника осіб з інтактним пародонтом ($0,35-0,03$ г/л).

Після проведеного комплексного лікування рівень досліджуваних імуноглобулінів у хворих експериментальної групи і групи контролю нормалізувався і практично досягав значення осіб з інтактним пародонтом.

Висновки. Аналіз попередніх результатів клініко-імунологічного дослідження вказують, що моршинська мінеральна вода та ропа джерела №6 здатні зменшити запальні явища в тканинах пародонта

та усунути місцевий імунний дисбаланс порожнини рота без використання будь-яких інших медикаментозних засобів. Застосування природних лікувальних факторів знижує ризик сенсibiliзації організму, що дуже важливо при лікуванні захворювань пародонту у пацієнтів із хронічними загальносоматичними захворюваннями.

Перспективи подальших досліджень. Подальше дослідження впливу моршинської мінеральної води на місцеві механізми імунної реактивності порожнини рота, а також вивчення віддалених результатів цього дослідження дозволять зробити докладніші висновки щодо ефективності застосування моршинської мінеральної води у комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту. Це дасть також можливість сформулювати практичні рекомендації для включення мінеральної води у комплексну терапію захворювань пародонту в умовах курорту і як елемент підтримуючої терапії в домашніх умовах.

Література

1. Болезни пародонта / [Григорьян А. С., Грудянов А. И., Рабухина Н. А., Фролова О. А.]. – М., 2004. – 340 с.
2. Борисенко А. В. Вплив клінічного застосування мінеральної води на мікрофлору пародонтальних кишень у хворих на генералізований пародонтит / А. В. Борисенко, А. В. Марков // Новини стоматології. – 1999. – № 1. – С. 8-10.
3. Борисенко А. В. Гідромасаж мінеральною водою джерела №6 курорту Моршин у комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту / А. В. Борисенко, А. В. Марков // Новини стоматології. – 2001. – № 2. – С. 32-33.
4. Данилевский Н. Ф. Заболевания пародонта / Н. Ф. Данилевский, А. В. Борисенко. – К.: Здоров'я, 2000. – 466 с.
5. Генералізований пародонтит / [Заболотний Т. Д., Борисенко А. В., Марков А. В., Шилівський І. В.]. – Львів: ГалДент, 2011. – 274 с.
6. Оцінка ефективності лікування хворих генералізованим пародонтитом з використанням природних факторів курорту Трускавець / [Заболотний Т. Д., Немеш О. М., Шилівський І. В., Гонга З. М.] // Стоматологічні новини: збірник праць з актуальних проблем стоматології. – 2009-2010. – Вип. 9-10. – С. 49-51.
7. Марков А. В. Захисна реакція тканини пародонту із змінами дистрофічно-загального характеру при дії Моршинської ропи джерела №6 / А. В. Марков // Новини стоматології. – 2009. – № 2. – С. 90-91.
8. Сивовол С. И. Пародонтология в вопросах и ответах / С. И. Сивовол. – Харьков, 2004. – 88 с.
9. Manchini G. M. Immunochemical quantitation of antigens by single radial immunodiffusion / G. M. Manchini, A. O. Garbonara, J. F. Heremans // Immunochemistry. – 1965. – Vol. 2, № 6. – P. 234-235.

УДК 616.314.18-002.153-085.327

КЛІНІКО-ІМУНОЛОГІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МІНЕРАЛЬНОЇ ВОДИ КУРОРТУ МОРШИН В КОМПЛЕКСНІЙ ТЕРАПІЇ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО ПАРОДОНТИТУ У ХВОРИХ З ХРОНІЧНИМ ГАСТРИТОМ

Швець І. Є., Марков А. В., Мороз К. А., Пупін Т. І.

Резюме. В статті представлені результати вивчення клініко-імунологічної ефективності лікування генералізованого пародонтиту у хворих хронічним гастритом з використанням мінеральної води курорту Моршин (Львівська область). Включення в комплексне лікування генералізованого пародонтиту моршинської мінеральної води сприяє усуненню запальних явищ в тканинах пародонта і нормалізує вміст імуноглобулінів ротової рідини без використання офіційних лікарських засобів. Для хронічних соматичних хворих зниження ризику сенсibiliзації організму шляхом застосування природних лікувальних факторів має важливе значення.

Ключові слова: генералізований пародонтит, лікування природними факторами.

УДК 616.314.18-002.153-085.327

КЛИНИКО-ИМУНОЛОГИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ МИНЕРАЛЬНОЙ ВОДЫ КУРОРТУ МОРШИН В КОМПЛЕКСНОЙ ТЕРАПИИ ГЕНЕРАЛИЗОВАННОГО ПАРОДОНТИТА У БОЛЬНЫХ ХРОНИЧЕСКИМ ГАСТРИТОМ

Швець І. Є., Марков А. В., Мороз К. А., Пупін Т. І.

Резюме. В данной статье представлены результаты изучения клинико-иммунологической эффективности лечения генерализованного пародонтита у больных хроническим гастритом с использованием минеральной воды курорта Моршин (Львовская область). Включение в комплексное лечение генерализованного пародонтита моршинской минеральной воды способствует устранению воспалительных явлений в тканях пародонта и нормализует содержание иммуноглобулинов ротовой жидкости без применения официальных лекарственных средств. Для хронических соматических больных снижение риска сенсibiliзации организма путем применения естественных лечебных факторов имеет важное значение.

Ключевые слова: генерализованный пародонтит, лечение естественными факторами.

UDC 616.314.18-002.153-085.327

Clinical and Immunological Efficacy of Mineral Water Resort Morshyn in the Complex Therapy of Patients with Generalized Periodontitis in Which Chronic Gastritis

Shvets I. E., Markov A. V., Moroz K. A., Pupin T. I.

Abstract. Effective means of natural origin that has long been used to treat diseases of the gastrointestinal tract, is mineral water resort Morshyn. With its unique mineral composition Morshyn mineral water for internal use has a strong anti-inflammatory, antibacterial and systemic immunomodulatory effects.

Object and methods of research. The aim of our study was to explore the possibility of local oral immunotherapy in the application in treatment of patients with generalized periodontitis Morshynska mineral water and brine sources №6.

A study was 30 patients aged 18-40 years who were on spa treatments on chronic gastritis. The control group was 15 patients without systemic diseases.

Diagnosis of conducted in accordance with generally accepted clinical criteria and data paraclinical methods of diagnostic. Local resistance was evaluated by oral content in oral fluid immunoglobulins A and G. For comparison results of the study also conducted in 15 people with intact periodontal disease.

Treatment was carried out comprehensively. Local treatment in both groups was performed by standard methods. In the study group dental plaque removal was performed, accompanied by irrigation mineral brine in a proportion of 50 ml of brine in 1 ml of water. Conducted applications and installations periodontal pockets in the same solution of brine for 10-15 minutes. Patients of the group also administered massage gums mineral water and brine electrophoresis mineral water (10 min duration of the procedure, the treatment – 10 procedures). In the control group commonly used antiseptic and anti-inflammatory drugs. To affect local immunity administered immunoregulator local action Lizobakt. The effectiveness of the treatment was assessed by comparing the clinical and immunological parameters before and after treatment.

Results of the research and their discussion. When used in the treatment of generalized periodontitis mineral water and brine sources №6 resort Morshyn in patients of the main group after 1-2 visits have decreased bleeding gums, dim feeling of heaviness and tenderness of the gums. Inflammation in the periodontal tissues almost completely disappeared after 3-4 treatment sessions. Patients in the control group decreased activity of inflammation in periodontal tissues were almost the same terms as in the study group. The development of inflammation in periodontal patients with generalized periodontitis accompanied by imbalance of the studied antibodies in oral fluid. Analysis of the humoral local immunity depending on the degree of generalized periodontitis revealed a statistically significant decrease in sIgA, which is considered reliable criterion of the efficiency of local special protection of the mouth, already in the first stage of the disease: $0,28 \pm 0,01$ g / l at $0,54 \pm 0,02$ g / l in persons with healthy periodontal ($p \geq 0,001$). In generalized periodontitis II degree observed increase in sIgA content 1.2 times about the meaning of generalized periodontitis in the first degree, which, however, does not exceed the value of control ($0,34 \pm 0,02$ g/l). The reduction sIgA in patients with generalized periodontitis I and II levels IgG, which obviously takes compensatory function in the early stages of the disease, respectively 20.0% and 25.71% of that of persons with intact periodontal ($0,35-0,03$ g / l).

After a comprehensive treatment level of antibodies in the patients studied experimental group and the control group returned to normal and almost reached significance persons with intact periodontal disease.

Conclusions. Analysis of the results of previous clinical and immunological studies indicate that Morshyn mineral water and brine sources №6 able to reduce inflammation in the periodontal tissues and eliminate local immune imbalance oral without using any other drugs. The use of natural healing factors reduces the risk of sensitization of the organism, which is important in the treatment of periodontal disease in patients with chronic somatic diseases.

Keywords: generalized periodontitis, treatment by natural factors.

Рецензент – проф. Каськова Л. Ф.

Стаття надійшла 18. 03. 2015 р.